

U trećoj epizodi izložbenog ciklusa Galerije Kranjčar, *Mentalni sklop / Sljedbenik – Mentor*, pojavljuju se Ivan Posavec i Pavel Posavec. Fotografski par povezala je činjenica da je riječ o ocu i sinu. Očekivalo bi se da takvu vezu prati i umjetnička sličnost, prisutna u mnoštvu srodnih konstelacija.

Sinovi se nerjetko doimlju malenima pod bremenom “velikih” otaca, pa se najsretnijima čine oni koji su u stanju spretno kročiti utabanom stazom. Pavel Posavec odabrao je tegobnije putovanje. Sin koji odabire vlastiti put biti će konačno nagrađen prizorima i iskustvima koja će moći nazvati svojima.

Gdje se onda krije mentorsko-sljedbenički odnos u slučaju Posavec–Posavec? Roditelji su naši najsnažniji formativni elementi. Otac je vječni mentor i nema bijega od te složene veze. Zanimljive su, međutim, metode kojima se nastoji umaći i koliko su svjetovi sinova različiti od svjetova otaca.

Za pretpostaviti je da je Ivan sina pronio kroz svoj svijet, u kojem su se slike života vrtjele “sto na sat”. Nije čudo da je izloženost takvim senzacijama stvorila novog fotografa. Pavel je, međutim, odbio očevu mentorstvo, a Ivan mu se obazrivo sklonio s puta. Prije pisanja ovoga teksta, otac mi je otkrio stanje zatečenosti u kojem se našao otkrivši sinovljevo djelo. Mnogo toga nije znao o Pavelu.

Pavel Posavec snimao je zagrebački mrak. Tek jedna fotografija prikazuje noćnu Rijeku. S autorom nisam mnogo razgovarala. Skupinu njegovih radova pokušala sam odgonetnuti poput anonimne torbe s osobnim stvarima. Svaki pogled je, naravno, subjektivan, pa je sasvim sigurno da su mi Pavelove slike poslužile za projekciju osobnog iskustva tjeskobe u gradu mojega rođenja.

Tema priče sasvim je jasna: riječ je o društvu zahvaćenoj anomijom. Čini se da je socijalna analiza sve rijeđa pojava u hrvatskoj fotografiji, pa je zanimljiva već sama spremnost na sučeljavanje s “neugodnim” sadržajem. Umjetnik mu pristupa na neuobičajen način. Svirepu realnost, njezine mrlje i kvarove, opisuje intimističkim rukopisom. Pavelov intimni dnevnik sazdan je iz fragmenata zagrebačkih ulica i eskapističkih zabava njegove generacije, čija je budućnost opljačkana.

Podno najznačajnije hrvatske katedrale, koju krpaju, i rasklimanog drvenog balkona klasicističke uglovnice, u gluhoj noći časkaju dva mladića. Etanol popularne donjogradske birtije rađa privid veselja i bizarne iskaze intime. Poput filmskih stillova nižu se fotografije heavy metal koncerta, među kojima dominira prizor ranjene mladenačke glave. U prostoru koji je napustila buka, nalik kazališnoj sceni, ostaju dva lika zaokupljena pićem. Nad njih se nadvila crna ploha interijera. Pavel je ondje, čini se, među svojim i u rabijatnoj atmosferi frustracije prepoznaje solidarnost onih koji su se našli izvan kruga povlaštenih. Nemoguće je, ipak, oteti se dojmu autorove distanciranosti.

Dojam izdvojenosti i melankolije još je čitljiviji iz snimki gornjeg rakursa, kroz stakla i ograde, na neki život u kojem se ne sudjeluje. U tom pogledu je, možda, žudnja, mada je to život terarija i mravinjaka.

Pavelova torba skriva nekoliko amblematskih slika hrvatskog tranzicijskog tornada. Silueta drveta raskoljuje kadar parka preobražavajući se u crnu pukotinu rascijepljenog tla. U avetinskom izlogu napuštenog dućana – nadrealistički prizor plastične noge.

Otac Ivan Posavec neumorni je društveni komentator čije su humorne opaske i studije karaktera rafinirano ugrađene u fotografije koje je snimao za *Polet i Start*, a kasnije za tjednik *Glorija*. Ivan ima dva života. Paralelni, intimni život čuva od zaborava fotografskim dnevnikom, “dnevničkim zapisima”, koje otkriva na ovoj izložbi. Moglo bi se reći da je postav u Galeriji Kranjčar istodobno nadrealistička montaža umjetnikovog imaginarija i njegov totalni autoportret.

Ivan je izložio ciklus koji je nazvao *Kaj je umjetnik bez Ja*. To je konačni manifest jednog stvaralaštva, epilog duge upitanosti o vlastitom integritetu i umjetničkoj poziciji, sintetiziran u izjavi “Koji si ti umjetnik ako nemaš žestoko, čvrsto Ja.” Praćen unutrašnjom polemikom, Ivan je naišao na svjetleći logotip Konzumovog proizvoda Jana, pregorjelog slova “n” i ugledao sebe s “dugačkim naglašenim Jaa”.

Naspram oslobađajućeg egzibicionističkog iskaza, stoje crveni i crni kvadrat. Ta djela bez naziva dio su serije Čuvaj svoju tajnu, intimnih dnevničkih zapisa. “Neke stvari čovjek može podijeliti. Ja ovu priču ne mogu podijeliti s nikim”.

U izložbu je ugrađen *Pozdrav iz Dužice*, posveta naglo preminuloj prijateljici Marini Viculin, kroničarki Posavčeva djela. Serija fotografija vezana je za lucidni mail art projekt koji je Ivan osmislio na njezinu molbu. Svjetlo je ugledala tek jedna snimka – portret muškarca s guskom. Tek integralni niz otkriva humor situacije. Živopisni lik autorov je prijatelj iz djetinjstva, za Ivana sam “čisti art”, koji u nadmetanju s pticom ostaje bez naočala. U fotografije je uhvaćen sam život. Smrt im je dala drugo značenje. Lice s ožiljkom, prizor s kirurškog stola, nastalo anksioznih 1980-ih, danas se doimlje kao mračno predskazanje događaja koji će uslijediti. Čini se da Ivana prati fascinacija karnalnim, prisutna i u Pavelovom opusu.

Sin i otac simbolički se susreću u kontrapunktu dvaju bicikala. Očev Duchampov bicikl, fotografija je duhovitog kvartovskog asamblaža vozila i šahovske ploče. Taj sam bicikl godinama gledao u parku u Travnom, gdje se sastaju penzioneri šahisti, gdje se igrala moja kći. Svaki puta sam razmišljao o Duchampu.” Pavelov bicikl je eteričan. Da nije asfalta, pomislila bih da je riječ o gvašu. Prije no što ga shvatimo, umaći će iz kadra.

Iz teksta, Leila Mehulić

IVAN POSAVEC rođen je 1951. u Dužici kraj Siska. Godine 1969. upisuje Veterinarski fakultet u Zagrebu, koji prekida kao apsolvent 1974. s odlukom da se posveti fotografiji. Godine 1980. diplomira na Odsjeku za filmsko snimanje Akademije za kazalište, film i televiziju, u klasi prof. Nikole Tanhofera. Četiri godine kasnije magistira fotografiju na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Beogradu, u klasi prof. Dragoljuba Kažića. Radove mu otkupljuju Muzej suvremene umjetnosti i Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu, te Muzej moderne i suvremene umjetnosti u Rijeci i Galerija umjetnina Split. Ivan Posavec je dobitnik *Nagrade Tošo Dabac* (1992.), *Nagrade Grada Zagreba* (2003.) i još pedesetak drugih nagrada. Godine 1979. osnovao je Grupu MO s fotografom Mijom Vesovićem. Trideset godina bavi se novinskom fotografijom. Član je ULUPUH-a. Kontakt: ivanposavec@yahoo.com

PAVEL POSAVEC rođen je 1986. u Zagrebu. Fotografijom se počinje baviti u srednjoškolskim danima. Godine 2005. upisuje Studij snimanja Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu. Nakon stjecanja BA diplome 2008., održava prvu samostalnu izložbu kao dio ciklusa *First Shot / Prvo okidanje*. Godine 2014. završava magisterij na Studiju snimanja Akademije dramskih umjetnosti. Kontakt: pavel.posavec@gmail.com

LISTA RADOVA – IVAN POSAVEC

1. *Bez naziva*
Iz serije *Čuvaj svoju tajnu*
Zagreb, 2015.
2. *Bez naziva*
Iz serije *Čuvaj svoju tajnu*
Zagreb, 2015.
3. *Bez naziva*
Iz serije *Čuvaj svoju tajnu*
Zagreb, 2015.
4. *Duchampov bicikl*
Zagreb, 2007.
5. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
6. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
7. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
8. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
9. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
10. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
11. *Kaj je to umjetnik bez Ja*
Zagreb, 2014.
12. *Lice s ožiljkom*
Zagreb, 1983.
13. *Lice s ožiljkom*
Zagreb, 1983.
14. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
15. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.

16. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
17. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
18. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
19. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
20. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
21. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.
22. *Pozdrav iz Dužice*
Dužica, 2006.

LISTA RADOVA – PAVEL POSAVEC

1. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
2. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
3. *Bez naziva*
Rijeka, 2013.
4. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
5. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
6. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
7. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
8. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
9. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
10. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
11. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
12. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
13. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
14. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
15. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
16. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
17. *Bez naziva*

- Zagreb, 2013.
18. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
19. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
20. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
21. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
22. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
23. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
24. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
25. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
26. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
27. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
28. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
29. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
30. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
31. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.
32. *Bez naziva*
Zagreb, 2013.

IZDAVAČ
Galerija Kranjčar
ZA IZDAVAČA
Elvira Kranjčar
KUSTOSICA I AUTORICA
TEKSTA
Leila Mehulić
KONCEPCIJA CIKLUSA
“MENTALNI SKLOP”
Mladen Lučić
Elvira Kranjčar
VIZUALNI IDENTITET
Igor Kuduz
FOTOGRAFIJA PAVELA
POSAVCA NA NASLOVNICI
Filip Tot
TEHNIČKA REALIZACIJA
Josip Tešija
Ivan Valek
ORGANIZACIJA IZLOŽBE
Kristina Jakovac Bangoura

Zagreb, travanj 2015.

ERSTE
Bank

urbanka
Powered by ERSTE

ATLANTIC
GRUPA

MOVE ONE

Pavel Posavec
Bez naziva
Zagreb, 2013.

Bez naziva
Zagreb, 2013.

Ivan Posavec
Kaj je umjetnik bez Ja,
2014.

mentalni
sljedbenik
sklop
mentor

pavel posavec
ivan posavec

K.
GALERIJA
KRANJČAR